

Uz pīlēm ar optiku

jeb

Kur aplis, tur skrotis...

Viss lieliski – šādi mednieka acīs izskatās medības ar šo kolimatortēmekli. Vien neliela nianse – “Red Ring” reklamētāji, kas radījuši šo attēlu, šķiet, nezina Latvijas Medību noteikumus, kas vēsta: “69. Aizliegts šaut uz lidojošu medijamo ūdensputnu, ja tas lido leņķī, kurš mazāks par 30° no ūdens virsmas, un ja

pārskatāmība šaušanas virzienā mazāka par 150 metriem.

70. Aizliegts šaut medijamo ūdensputnu uz ūdens (izņemot ievainota putna šaušanu (piešaušanu), ja šāviena virzienā līdz 150 m attālumam teritorija ir pārskatāma un tajā neatrodas cilvēki).”

ILGVARS ZIHMANIS, publicitātes foto

Ja atceras to, ka kolimatortēmēkļus jeb kolimatorus, jeb t.s. sarkanā punkta tēmēkļus pirmie tirgū ieviesa zviedri no firmas “Aimpoint”, vairs nemaz nešķiet tik dīvaini, ka arī tālāk aprakstītais rīks izdomāts un “izperināts” tieši Zviedrijā. Kur trāpīju, tur arī tēmēju, kur punktiņš, tur arī lode...

Piedošanu – nevis lode, bet skrošu kūlis... Tāpēc, ka “Red Ring” ir pasaulē pirmais kolimatortēmēklis, kas izstrādāts speciāli gludstobriem un speciāli šaušanai ar skrotīm.

Tēmēklis izskatās visai divaini – zems, plats un ar lielu “logu”.

Par “punktiem” vispār

Pie mums Latvijā kolimatori uz gludstobriem ieviesušies itin plaši. Grozi, kā gribi, tie tomēr ir parocīgi verķi, jo ļauj samazināt tēmēšanas komponentu skaitu līdz diviem – “punktiņam” un mērķim. Trešais

Gaisma tiek projicēta uz divslāņu lēcu un atstarojas šāvējam aci kā sarkans aplis no četriem puslokveida segmentiem.

▲ Apļa izmērs aptuveni atbilst skrošu kūļa diametram 20 metru attālumā un līdz ar to kalpo par lielisku "uzskatāmo piemēru".

vien iespējams, un neciestu bises ieplecošanas ieradumi. Iznākumā radusies viegla konstrukcija, kas pacelta tikai piecus milimetrus virs bises tēmēšanas plaukstas, bet baterija un pārējās "iekšas" izvietotas gar tēmēkļa sāniem.

Par darbības pamatprincipu jāteic, ka nekāds velosipēds te izdomāts nav. Klasiskais "sarkanais punkts" – gaismas avots, kura gaisma tiek projicēta uz divslāņu lēcu un atstarojas šāvējam acī. Tikai ne vairs kā punkts, bet gan kā sarkans aplītis no četriem puslokveida segmentiem. Pilnā atbilstībā nosaukumam "Red Ring" – sarkanais aplis...

Te nu arī esam nonākuši pie trijiem patentētiem risinājumiem tēmēkļa konstrukcijā.

- Pirmais no tiem ir pats apliša dizains. Tā izmērs nav vis uz labu laimi no gries-

▼ Tēmēkli stiprina tieši uz tēmēšanas plaukstas, un tas uzguļas stobram.

komponents – mehāniskais mērķeklis vai plauksta – tiek atmests kā nevajadzīgs. Un labs kolimator bez paralakses spēj piedot sīkus grēcinus ieroča ieplecošanā, jo tad vairs nav tik svarīgi, cik lielā attālumā un kādā leņķī tu, cilvēks, turi galvu attiecībā pret tēmēkli. "Punktiņš" attiecībā pret mērķi praktiski nenobīdās – liec tik to mērķim "virsū" un bliez vaļā!

Kā zināms, bise mūsu platuma grādos ir universāls rīks, ar ko "kurināt" gan pa žagatu, gan pa alni. Tomēr kolimatorus uz savām bisēm pamatā liek tie mednieki, kurus interesē ložu šaušana. Attiecībā uz lidojošiem mērķiem tāda lodēm piemērota kolimatora lietošana nav tik viennozīmīga. Vieni "punktiņš" netraucē un pat palīdz, citi sūrojas par ieplecošanu un traucēkli redzeslaukā, vēl citi bīstas no apsmiekla un apvainojumiem, ka tiek zaimota cēlā putnu medību vai šķīvišu slaktēšanas māksla...

Protams, šaubu nav – tradīcijām svētīta prasme labi ieplecot ieroci un šaut ar atklātu tēmēkli ir varena lieta. Taču līdz tādai ejams ilgs ceļš. Un, kā izteicies kāds komu-

nistiskās Ķīnas vadonis – vai gan svarīgi, kādā krāsā ir kaķis, ka tik peles ķer!...

"Red Ring" izcelsme

Tā jau ir – kāpēc gan arī skrošu šaušanā nevarētu lietot piemērotu rīku, kas atvieglo dzīvi? Apmēram tā laikam sprieda arī zviedru stenda šaušanas guru P.O.Estergrens (P.O.Östergren), Zviedrijas un Norvēģijas stenda šaušanas komandu treneris, kurš jau 25 gadus vada pats savu šaušanas skolu. Savas karjeras gaitā viņš ievērojis, ka labai šaušanai vissvarīgākais ir rast labu priekšstatu par to, kā lido mērķis, kā pret to novietots bises stobrs un kur mērķis tiksies ar skrošu kūli. Tā radās ideja izgatavot tēmēkli, kas uzskatāmi parāda šāvējam, kur trāpīs skrošu kūlis.

No koncepcijas līdz materiālam iemiesojumam pagāja apmēram gads.

"Red Ring" īpatnības

Tēmēklis izskatās visai divaini – zems, plats un ar lielu "logu". Tas darīts ar nodomu, lai tēmēšanas līnija būtu tik zema, cik

tiem grābts. Apļa izmērs aptuveni atbilst skrošu kūļa diametram 20 metru attālumā (¼ čoks, pazīstams arī kā "uzlabotais cilindrs", t.i., 0,25 mm stobra sašaurinājums). Uzskatāms piemērs, tā teikt.

- Otrais patents – sistēma, kas mēra gaismas intensitāti apliša iekšpusē un automātiski pierēgulē apliša spilgtumu atkarībā no fona. Gaišāks fons – spilgtāks aplītis, tumšāks fons – blāvāks aplītis. Iespējams izvēlēties vienu no vairākiem spilgtuma diapazoniem. Nekādas ķimerēšanās ar pogām, turklāt tas viss notiek ļoti ātri. Pēc četrām stundām aplītis automātiski izslēdzas, lai taupītu baterijas.

Tēmēklim ir USB kontakts, pa kuru tēmēkli var pievienot datoram un reģistrēt serverī tēmēkļa numuru, pretī saņemot garantiju. Pa to pašu USB kontaktu iespējams mainīt tēmēkļa automātiskas izslēgšanās laiku arī uz divām vai sešām stundām. Nākotnes plānos – programmatūras uzlabojums, saskaņā ar kuru tēmēkli būs iespējams ielādēt tādu funkciju, ka tēmēklis ieslēdzas automātiski, līdzko bise tiek pie-

mesta pie pleca.

- Uzreiz gan jāteic, ka "Red Ring" var nostiprināt tikai uz bisēm ar vertikālu stobru novietojumu vai pusautomātiem. Šai gadījumā nepieciešamības pārveidot ieroci nav. Tāpēc, ka tēmēkli stiprina tieši uz tēmēšanas plankas un tas uzguļas stobram. Komplektā ir trīs kronšteinī, kas der plankas platumam no 5 līdz 11,5 mm. Šajos kronšteinī, kas absorbē ieroča atsitienu, iemiesots trešais no tēmēkļa patentiem.

Viena nepilnība tēmēklī tomēr ir. Ņemot par pamatu to, ka "Red Ring" tiks izmantots skrošu šaušanai nelielos attālumos, iespēju regulēt aplīša novietojumu izstrādātāji uzskatījuši par nevajadzīgu. Tātad arī speciāli piesaut to nevar.

Kopsummā

Taču visādi citādi tēmēkli var saukt par izdevušos. Zems, diezgan viegls (150 g), redzeslauks pamatīgs, un arī ieplecot bisi, kam tāds verķis uzstādīts, var pavisam dabiski, ne tā, kā ir ar citiem kolimatoriem, kad tēmējot bieži nācies kaut nedaudz, bet celt galvu gaisā un atraut vaigu no laides. Var šaut ar abām acīm vaļā, acu priekšā uzskatāms piemērs aplīša izskatā... Pie viena iespējams novērtēt arī attālumu un izredzes trāpīt – kā tikai aplītis attiecībā pret mērķi liekas istajā izmērā, tā var pucēt vaļā. Un otrādi – ja kaut vai tā pati stirna aplītī "ielien" pilnībā, tad šaut nav vērts. "Red Ring"

radītāji cer, ka tādā veidā trāpījumu būs vairāk, bet savainotu medījumu mazāk.

Vienīgi cena var nebūt diez cik iepriecinoša. "Red Ring" tiks laists tirgū šā gada septembrī, un sagaidāms, ka maksās 790 eiro.▲

Ar "Red Ring" iespējams novērtēt arī attālumu un izredzes trāpīt – kā tikai aplītis attiecībā pret mērķi šķiet istajā izmērā, tā var pucēt vaļā. Un otrādi – ja kaut vai tā pati stirna aplītī "ielien" pilnībā, tad šaut nav vērts...

"Red Ring" ir pasaulē pirmais kolimators, kas izstrādāts speciāli gludstobriem un speciāli šaušanai ar skrotim.

